

PASSAR FRED A CASA
NO ÉS NORMAL.
L'ENERGIA ÉS
EL TEU DRET

L'accés a la llum

La platja de Sant Pol als anys 30, amb els Banys de S'Agaró a la dreta. / AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. ADOLF ZERKOWITZ

Molt abans del boom turístic dels anys 60 i 70, molt abans fins i tot que es popularitzés i adoptés internacionalment el nom de Costa Brava, proposat el 1908 per Ferran Agulló en un article periodístic, el fuster i enterramorts ganxó Vicenç Gandol i l'industrial fariner gironí Josep Ensesa Pujadas ja van intuir que la platja de Sant Pol era un lloc adequat per instal·lar-hi unes casetes de bany que es convertirien en l'eix d'un animat centre lúdic i social.

No eren del tot originals -el 1913 i el 1915 ja hi va haver uns intents fallits de crear uns banys a Sant Pol, i el 1916 Isidre Pijoan va aprofitar la granja que tenia arran de platja per instal·lar-hi barraques de fusta i un cobert per al bar-, però fins que Manel Bosch i altres socis van muntar al mateix indret 45 casetes de bany velles i atrotinades i les van inaugurar el 20 de juliol del 1919 amb una audició de sardanes, no va ser evident que la iniciativa podia reeixir.

Una bona oportunitat

Malgrat l'èxit del negoci, els propietaris van posar-lo a la venda i Gandol i Ensesa van veure-hi una bona oportunitat. El van comprar per 10.000 pessetes i, després d'una sèrie de reformes, el van inaugurar l'11 de juliol del 1920 amb el nom de Baños de San Pol. Hi havia una terrassa de fusta i, a cada costat, deu casetes de diferents colors. Gairebé cent anys després, la família Ensesa, propietària de l'Hostal de la Gavina i del restaurant La Taverna del Mar, ha decidit commemorar el centenari dels Banys de S'Agaró amb un menú especial que ret homenatge a les històriques casetes de la platja de Sant Pol. Romain Fornell, assessor gastronòmic de La Taverna del Mar, i Lluís Planas, xef del mateix establiment, han elaborat una proposta gastronòmica que, entre altres plats, conté una recepta de mar i muntanya amb llagosta i pollastre, esmentada per Josep Pla en alguna de les seves obres.

Un segle després de la inauguració dels Banys de S'Agaró, la imatge que il·lustra aquest tema -captada als anys 30 pel fotògraf austriac Adolf Zerkowitz, autor de les primeres postals de la ciutat de Barcelona- no té gaire res a veure amb la que es podria prendre actualment des del mateix punt, però les casetes encara hi són. O almenys hi són de l'1 de juny al 30 d'octubre, ja que durant la resta de l'any estan desmuntades. L'historiador Àngel Jiménez, autor el 1996 de la *Guia històrica de Castell d'Aro i S'Agaró*, recorda que l'estiu del 1923 Josep Ensesa va encomanar a l'arquitecte Rafael Masó la construcció de Senya Blanca, el primer xalet que es va aixecar al racó de Llevant de Sant Pol. L'atractiu d'aquesta platja va fer que el nombre d'estiuejants anés creixent: el 1924 es calcula que hi van anar uns 4.000 banyistes i sis anys després aquesta xifra ja s'havia multiplicat per deu.

Publicitat i ampliacions

A principis del 1929, es van ampliar les instal·lacions dels Banys -s'hi va afegir una cuina, una càmera frigorífica, més terrasses i un cobert d'obra per a les taules del bar- i es va iniciar la construcció del que seria el restaurant de la platja, dissenyat per l'arquitecte Rafael Masó. Aquell mateix any, Ensesa i Gubert van fer una gran inversió en publicitat per donar a conèixer S'Agaró a l'Exposició Universal de Barcelona. La gran afluència de visitants va propiciar que el mateix 1929 s'iniciés la construcció de l'Hostal de la Gavina, també dissenyat per Rafael Masó. L'estiu del 1930 Josep Gaspart, futur

fundador de la cadena hotelera Husa, va començar a encarregar-se del restaurant dels Banys. L'hivern del 1935 es va incendiar la terrassa del restaurant i, com que Masó havia mort uns mesos abans, va ser Francesc Folguera qui va projectar un edifici amb set arcades que donaven al mar. La nova Taverna del Mar es va inaugurar el 19 de juliol del 1936, coincidint per pura casualitat amb la Batalla de Barcelona, i va ser restaurada el 2014.

Espectacles ben diversos

L'èxit dels Banys de S'Agaró, que no es van batejar així -en castellà, esclar- fins al 1928, va ser incontestable. L'historiador Miquel Borrell ho descriu així al llibre *S'Agaró i Sant Pol. Les perles de la Costa Brava*, publicat el 2016: "Gandol i Ensesa oferien espectacles ben diversos per atraure el màxim possible de clients de tots els estaments i edats: cucanya, waterpolo, natació, futbol, sardanes, balls de nit, concursos d'agafar ànecs, aixecament de globus, combats de boxa, sessions de jazz al vespre i un desenfrenat ball a la terrassa que acabarà quan els balladors diguin prou". La família Ensesa va contactar amb els autobusos de Sant Feliu que duïen la gent a Sant Pol, i més endavant van tirar endavant la seva pròpia flota de vehicles. A més, els Viatges Blaus, impulsats en col·laboració amb Transmediterrànea, portaven vaixells de vapor a Sant Feliu, i un servei d'autocars de luxe recorria en dues hores i escaig la distància entre Barcelona i aquest racó del litoral gironí.

Esperit d'empresa

Els Banys i S'Agaró ja s'assemblaven més al que reclamava un barceloní anònim que amb prou feines deu anys a *L'Avi Muné* aquesta carta reproduïda per Borrell al seu llibre: "Sant Feliu està mort, tot va a pas de tortuga. Pode es limita a tenir un establiment de banys anacrònic a la desembocadura d'una riera que no s'ha distingit mai per completament descuidada. Sant Pol comença a poblar-se de xalets i és un bell punt de la platja. A Sant Feliu no l construcció en aquest paratge d'un bell hotel i d'uns banys superbs. L'únic que hi falta és esperit d'empresa".

Comparteix a facebook (https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://ara.cat/_8bf62832?s=f)

Comparteix a twitter (http://http%3A%2F%2Fara.cat%2F_8b)

#noconvidiselfoc